

N:o 7.

Af Herr **E. W. Wretlind**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande ändring i bestämmelserna om examensväsendet vid universiteten i Upsala och Lund samt Karolinska institutet.

Vid 1886 års riksdag hade jag äran väcka en motion (n:o 193) rörande studierna och examina vid rikets universitet och Kongl. Karolinska institutet, hvare jag framhöll, att den långa studietiden i allmänhet vid dessa läroverk — hvilken icke stod i rätt proportion hvarken till de kraf, som rätteligen borde ställas på den blifvande embetsmannen, ej heller till de ekonomiska förmåner, som den kommande tjensten beredde honom — måste anses såsom ett betänkligt missförhållande, hvares orsaker behöfde utredas.

Denna min motion vann tillslutning af Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 1, som i sitt utlåtande (n:o 36) tillstyrkte Riksdagen att till Kongl. Maj:t aflåta en skrifvelse i motionens syfte. Detta utskottets utlåtande vann också Andra Kammarens bifall, men hann icke före Riksdagens afslutning att komma under Första Kammarens ompröfning. Häri ligger sålunda för mig ett fullgiltigt skäl att återupptaga min motion från förlidet års riksdag, synnerligen som sedan dess ingenting inträffat, som kunnat göra den mera obehöflig.

I utskottets nyssnämnda utlåtande framhölls bland annat, »att saknaden af universitets-statistik för närvarande omöjliggör en fullständig utredning af frågan om tiden för universitetsstudierna.» Lifligt kännande och erkännande denna brist, har jag sökt i någon mån afhjelpa densamma genom att utarbета en examensstatistik för de nämnda tre högskolorna, omfattande de fem sista åren. Till källor härför har jag begagnat de för universiteten tryckta katalogerna, hvare mot slutet finnes angifna de examina, som aflagts sedan den förra katalogen tryck-

tes. Ur samma kataloger hafva sedermera erhållits den examinerades födelseår och inskrifningsår såsom student, hvaraf ålder och studentålder uträknats. Märkas bör härvid, att inskrifningsåret stundom kan vara senare än det år, då studentexamen aflades, men detta är dock här den rätta utgångspunkten, enär de akademiska studierna då ju kunna anses börja. Enär *terminen* för inskrifningen icke i katalogerna angifves, har höstterminen alltid antagits såsom den verkliga, hvilket ju ock vanligen är fallet. För de få, hvilka inskrifvits under vårterminen, har således studentåldern i mina efterföljande tabeller blifvit — dem till godo — ett halft år kortare, än den rätteligen borde vara. Det verkliga antalet examinerade har vid någon enstaka examen under en eller annan termin med en eller möjligen två öfverskjutit det här nedan angifna talet; hvilket beror på att för dessa enstaka individer födelse- och studentår icke kunnat erhållas ur de senaste studentkatalogerna, emedan de då icke varit vid universitetet närvarande, hvarför de varit för min beräkning obrukbara. För universitetet gå beräkningarne endast till och med vårterminen 1886, enär dessa beräkningar påbörjades förrän katalogen för innevarande termin utkom. För uppgörande af statistiken rörande Karolinska institutet har jag begagnat institutets matriklar, och då jag dervid kunnat göra beräkning äfven för examina under den sist förflutna terminen, så har jag för detta läroverk låtit undersökningarne omfatta de sista fem kalenderåren. — Då det är af intresse att se, icke blott medelåldern för de examinerade och medeltiden af deras studier, utan ock den stora differensen mellan maxima och minima, så har jag i tabellerna infört äfven högsta och lägsta åldern, längsta och kortaste studietiden som visat sig bland de för hvarje termin examinerade, samt antalet af dem som haft detta minimum.

Sålunda har jag fått följande tabeller:

Tab. 1.

Upsala universitet.
Filosofie-kandidatexamen inom humanistiska sektion.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. lägsta stud. å.	Medelstud. ålder.
1881	H.	23	31	20	1	24,6	9	1	1	4,7
1882	V.	20	35	20	1	25,9	16	2	2	6,2
	H.	11	29	21	1	24	11	2,5	1	5,9
1883	V.	22	33	19	1	23,3	12	1,5	1	4,9
	H.	11	33	21	2	25,2	10	3	1	5,3
1884	V.	22	37	20	1	25	10,5	2	4	4,5
	H.	21	32	19	1	24,5	12	1,5	1	5,1
1885	V.	9	31	23	1	26,6	10,5	2,5	1	6,3
	H.	21	35	20	3	24,3	11	2	3	4,6
1886	V.	31	41	20	3	21,1	20	1,5	4	6,1
Medeltal		19,1	33,7	20,3	1,5	24,4	12,2	1,9	1,9	5,3

Filosofie-kandidatexamen i matem.-naturvetenskapl. sektion.

1881	H.	14	26	19	1	22,1	6	1	1	2,9
1882	V.	12	29	20	1	24	9	1	1	4,2
	H.	7	29	20	1	24	4,5	2	2	3
1883	V.	8	26	21	2	23,1	6	1	1	3,9
	H.	6	33	20	1	25	13	2	1	6,3
1884	V.	10	34	23	2	27	11	2	1	6
	H.	3	34	22	1	27,6	13	2,5	1	6,1
1885	V.	6	36	21	1	25	4,5	2,5	1	3,5
	H.	8	27	20	1	22,6	6	2,5	1	3,5
1886	V.	11	28	22	1	24,6	6	2	1	3,9
Medeltal		8,5	30,2	20,8	1,2	24,5	7,9	1,8	1,1	4,3

Filosofie-licentiatexamen i humanistiska sektion.

1881	H.	8	31	21	1	27,7	12	3	1	8,6
1882	V.	5	31	24	1	28,4	11	5	1	9,2
	H.	4	31	28	2	29	11	8,5	1	10
1883	V.	8	35	24	1	29,2	13	5,5	1	9,5
	H.	6	32	26	1	29	13,5	8	1	10,5
1884	V.	3	31	27	1	29,3	12	8	1	10,3
	H.	2	31	30	1	30,5	12	11	1	11,5
1885	V.	1	23	23	1	23	4,5	4,5	1	4,5
	H.	6	35	25	1	28,6	15	7	1	11,2
1886	V.	4	29	24	1	26,5	10	5	1	7,7
Medeltal		4,7	30,9	25,2	1,1	28,2	11,4	6,5	1,0	9,3

Filosofie-licentiatexamen i matem.-naturvetensk. sektion.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. lägsta st. å.	Medel. stud. ålder.
1881	H.	3	29	28	2	28,3	10	9	2	9,3
1882	V.	3	33	28	1	31	14	10	1	12
	H.	1	26	26	1	26	14	14	1	14
1883	V.	3	—	—	—	—	—	—	—	—
	H.	3	31	25	1	26,3	12	5,5	1	8,3
1884	V.	7	28	24	1	26,4	10	5	1	7,6
	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1885	V.	2	36	31	1	33,5	15,5	11,5	1	13,5
	H.	5	34	24	1	27,2	16	6	1	8,4
1886	V.	6	29	24	1	26,6	11	5	2	6,8
Medeltal		3,7	30,7	26,2	1,1	28,1	12,8	8,2	1,2	9,9

Medicinskt-filosofiska examen.

1881	H.	20	24	20	6	21,8	4	1	11	1,6
1882	V.	48	30	19	2	22,1	8	1	11	2
	H.	25	24	19	1	21,2	5	1	7	1,6
1883	V.	36	26	19	2	21,7	3	1	7	1,6
	H.	35	25	18	1	20,8	5	0,5	2	1,6
1884	V.	19	25	18	1	21,2	4,5	1	5	1,5
	H.	36	27	18	1	20,5	3	1	8	1,7
1885	V.	26	27	20	4	21,2	3,5	0,5	2	1,5
	H.	34	26	19	7	21	6,5	1	6	1,8
1886	V.	37	30	19	1	22	7	0,5	2	1,9
Medeltal		31,6	26,4	18,9	2,6	21,3	4,9	0,8	6,1	1,6

Medicine-kandidatexamen.

1881	H.	10	32	24	1	27,8	10	6	2	7,8
1882	V.	17	36	24	1	28,4	14	6	8	8,2
	H.	13	32	22	1	27	11,5	5	1	7,4
1883	V.	5	30	23	1	26,6	8	5	3	6
	H.	7	31	22	1	27,4	13	6	1	9,2
1884	V.	7	33	25	1	27,5	12	5	1	7,5
	H.	15	36	22	1	28,1	12,5	4,5	1	7,8
1885	V.	13	37	26	1	30,8	17	5	1	9,8
	H.	17	37	22	2	25,9	17	4,5	4	7,2
1886	V.	24	35	23	1	28	15	5	1	7,8
Medeltal		12,8	33,9	23,3	1,1	27,7	13,0	6,2	2,3	7,8

Medicine licentiat-examen.

Ar.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud.-ålder.	Lägsta stud.-ålder.	Antal m. lägsta st. å.	Medelstud.-ålder.
1881	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1882	V.	3	31	29	1	30,3	12	10	1	11,3
	H.	2	33	30	1	31,5	14,5	11,5	1	13
1883	V.	3	36	32	1	34	14	12	1	13
	H.	3	37	30	1	32,6	16,5	10,5	2	12,5
1884	V.	2	31	26	1	28,5	11,5	9	1	10,2
	H.	3	30	28	1	29,6	11,5	10	2	10,5
1885	V.	6	40	32	2	34,6	17,5	11	1	13,7
	H.	1	30	30	1	30	12,5	12,5	1	12,5
1886	V.	4	37	28	1	34,2	17	9	1	13,5
Medeltal		3	34	29,4	1,1	31,7	14,1	10,6	1,2	12,2

Juridiskt-filosofiska examen.

1881	H.	8	21	19	2	20,1	2	1	2	1,7
1882	V.	10	25	19	1	21,2	3	1	1	2
	H.	9	22	19	3	20,1	2	1	1	1,6
1883	V.	12	29	19	1	21,5	3	1,5	2	2,2
	H.	12	22	18	1	19,6	4	1	2	1,7
1884	V.	18	23	19	7	20,1	3,5	1	3	1,8
	H.	7	22	19	3	19,8	2	1	2	1,4
1885	V.	13	29	19	1	21,6	4	1	2	2,7
	H.	12	21	19	5	20	2,5	1,5	10	1,6
1886	V.	12	25	19	1	21,2	5,5	1	4	2,2
Medeltal		11,3	23,9	18,9	2,5	20,5	3,1	1,1	2,9	1,9

Juris kandidat-examen.

1881	H.	2	26	25	1	25,5	8	6	1	7
1882	V.	2	29	25	1	27	11	6	1	8,5
	H.	1	22	22	1	22	7	7	1	7
1883	V.	2	25	23	1	24	6	4,5	1	5,2
	H.	4	28	23	2	24,5	10	4,5	1	6,5
1884	V.	1	34	34	1	34	16	16	1	16
	H.	6	34	22	1	25,8	15,5	6	3	8
1885	V.	3	27	26	2	26,3	9	6	1	7,6
	H.	4	27	24	1	25,2	8,5	7	1	7,5
1886	V.	11	32	24	2	27	13	6	1	8,2
Medeltal		3,6	28,4	24,8	1,3	26,1	10,4	6,9	1,2	8,1

Juris licentiat-examen.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud.-ålder.	Lägsta stud.-ålder.	Antal m. lägsta st. å.	Medel. stud.-ålder.
1882	V.	1	28	28	1	28	10	10	1	10
1883	H.	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1884	V.	1	27	27	1	27	8	8	1	8
Medeltal		1	27,5	27,5	1	27,5	9	9	1	9

Förberedande examen för hofrätts- och kansli-examen.

1881	H.	16	29	19	1	21,5	4	0,5	2	1,3
1882	V.	33	30	18	1	21,2	10	1	23	1,5
	H.	21	27	19	4	21,5	3,5	0,5	2	1,5
1883	V.	47	31	18	2	21,4	3	0,5	4	1,3
	H.	39	27	19	8	20,9	6	0,5	3	1,6
1884	V.	52	25	19	12	20,9	4	0,5	5	1,3
	H.	26	23	19	2	20,7	4	0,5	2	1,3
1885	V.	45	26	18	1	21,2	5	6,5	2	1,5
	H.	27	27	18	2	21,3	6,5	0,5	8	1,5
1886	V.	47	42	18	1	21,7	14	0,5	7	1,7
Medeltal		35,3	28,7	18,5	3,4	21,2	6,0	0,5	5,8	1,4

Hofrätts-examen.

1881	H.	6	31	25	1	27,1	9	6	4	6,1
1882	V.	5	26	23	1	24,4	7	5	3	5,6
	H.	7	28	22	1	24,7	7	3	1	5
1883	V.	10	31	23	1	26,3	11,5	4	1	6,3
	H.	16	30	21	1	24,5	9	3,5	1	5,8
1884	V.	8	29	23	2	25,2	10	2,5	1	5,9
	H.	7	37	22	1	25,4	14	3,5	1	5,5
1885	V.	14	36	22	1	26,1	10,5	4,5	1	6,2
	H.	20	33	23	2	26	9	2	1	6,1
1886	V.	22	28	23	6	24,5	9,5	2,5	1	5,2
Medeltal		11,5	30,9	22,7	1,7	25,4	9,6	3,6	1,5	5,7

Kansli-examen.

År.	Ter- min.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel- ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. lägsta stud. å.	Medel- stud. ålder.
1881	H.	2	28	23	1	25,5	7	5	1	6
1882	H.	1	28	28	1	28	6,5	6,5	1	6,5
1883	H.	2	27	26	1	26,5	7,5	6	1	6,7
1884	H.	1	23	23	1	23	3,5	3,5	1	3,5
1886	V.	3	29	25	2	26,3	7	4,5	1	5,8
Medeltal		1,8	27	25	1,2	25,8	6,3	5,1	1	5,6

Teologiskt-filosofiska examen.

1881	H.	7	27	20	1	23,1	4	0,5	1	2,2
1882	V.	5	35	22	1	25,6	4	2	1	3,4
1883	H.	9	28	23	2	25	5,5	2	3	2,7
	V.	13	28	21	5	23,6	5,5	1	1	2,7
1884	H.	8	27	21	1	23,3	4	1	2	2,7
	V.	23	32	20	1	23,5	4,5	1	3	2,2
1885	H.	19	26	19	3	22,5	5	1	2	2,3
	V.	31	34	19	2	24,8	10	0,5	1	2,3
1886	H.	23	32	20	3	24,7	5	1,5	7	2,4
	V.	30	27	19	1	23,4	3	1	3	2,2
Medeltal		16,8	29,6	20,4	2	23,9	5,0	1,1	2,4	2,5

Teologie-kandidatexamen.

1881	H.	1	38	38	1	38	16	16	1	16
1882	V.	2	34	31	1	32,5	14	12	1	13
	H.	1	32	32	1	32	12	12	1	12
1883	V.	4	35	28	1	31,5	12	8	1	9,7
	H.	1	34	34	1	34	15	15	1	15
1884	V.	2	35	28	1	31,5	14	6	1	10
	H.	1	32	32	1	32	9	9	1	9
1885	V.	1	24	24	1	24	6,5	6,5	1	6,5
	H.	3	31	26	1	28,6	11	6,5	1	8,9
1886	V.	3	36	26	1	31,3	15	6	1	9,3
Medeltal		1,9	33,1	29,9	1	31,5	12,4	9,7	1	10,9

Teoretiskt-teologiska examen.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. lägsta stud. å.	Medelstud. ålder.
1881	H.	38	38	21	1	23,7	9	2	3	4,5
1882	V.	17	40	22	1	23,7	10	3	2	6,3
	H.	18	37	22	2	26,2	18,5	2	1	5,2
1883	V.	19	38	23	1	29,6	19,5	3,5	1	7,9
	H.	10	36	23	1	28,8	11,5	4,5	3	7,6
1884	V.	10	32	22	1	27,9	9	3	1	5,9
	H.	4	36	22	1	27,5	13,5	3,5	1	6,5
1885	V.	6	35	23	1	29	11	4	1	6,7
	H.	12	35	23	1	29,2	13	3	1	6,5
1886	V.	17	42	23	3	23,2	21,5	2,5	1	6,5
Medeltal		15,1	36,9	22,4	1,3	26,8	13,6	3,1	1,5	6,3

Praktiskt-teologiska examen.

1881	H.	35	36	22	1	28,7	11	3	3	6
1882	V.	38	40	22	1	29,2	11	3	2	6,7
	H.	25	38	22	1	28,7	10,5	2,5	1	6,2
1883	V.	23	32	23	1	27,4	19	4	5	7
	H.	11	33	23	1	27,6	12,5	4,5	5	7
1884	V.	9	35	25	1	29,3	13	5	3	7,6
	H.	11	36	24	1	29,3	14,5	5,5	4	8,5
1885	V.	5	34	23	2	26,6	7,5	3,5	1	5,3
	H.	12	33	23	1	30,3	13	5	1	7,8
1886	V.	12	36	23	2	29,7	12	3	1	6,1
Medeltal		18,1	35,3	23,0	1,2	28,6	12,4	3,9	2,6	6,8

Examen för inträde vid Bergs-staten.

1883	H.	1	39	39	1	39	13,5	13,5	1	13,5
Medeltal		1	39	39	1	39	13,5	13,5	1	13,5

Tab. 2.

Lunds universitet.

Filosofie kandidat-examen.

Ar.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. lägsta st. å.	Medelstud. ålder.
1881	H.	10	30	21	1	24,5	11	3	1	5,4
1882	V.	13	35	21	1	26,9	13	2	1	6,1
1883	H.	5	24	22	2	22,8	4,5	1	1	3,2
	V.	13	34	21	2	25,4	12	2	1	4,3
1884	H.	11	28	20	1	23,3	8	2	1	4,2
	V.	13	42	20	1	24,8	6	1	1	3,5
1885	H.	9	32	20	1	24,4	8,5	2	2	3,9
	V.	12	40	20	1	27,9	11,5	2,5	1	6,2
1886	H.	5	32	21	1	27	8,5	3	1	6,5
	V.	13	30	20	2	23,7	11	2	3	4,2
Medeltal		10,4	32,7	20,6	1,3	25,0	9,4	2,0	1,3	4,7

Filosofie licentiat-examen i humanistiska sektion.

1881	H.	1	35	35	1	35	11,5	11,5	1	11,5
1882	V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1883	H.	3	32	21	1	26,3	10	5,5	1	7,3
	V.	3	34	27	1	30	12	8	1	10,1
1884	H.	4	30	23	1	26,7	9	4	1	6,8
	V.	5	33	30	2	31,2	14	10	1	12
1885	H.	1	33	33	1	33	13,5	13,5	1	13,5
	V.	4	29	23	1	26	14	7	1	9,5
1886	H.	2	33	30	1	31,5	10,5	9	1	9,7
	V.	2	31	27	1	29	12,5	5,5	1	9
Medeltal		2,7	32,2	27,6	1,1	29,8	11,8	8,2	1	9,9

Filosofie licentiatexamen i matematiskt-naturvetenskapliga sektion.

1881	H.	1	35	35	1	35	11,5	11,5	1	11,5
1882	V.	5	27	24	1	26	8	5,5	1	7,2
1883	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	V.	3	29	27	1	28,3	10	8	1	9
1884	H.	1	24	24	1	24	6	6	1	6
	V.	1	31	31	1	31	8	8	1	8
1885	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1886	H.	4	30	26	3	27	7,5	5	1	6,7
	V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Medeltal		2,5	29,3	27,8	1,5	26,2	8,5	7,3	1	8

Medicinskt-filosofiska examen.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. lägsta st. å.	Medel-stud. ålder.
1881	H.	9	25	19	1	21	3	1	2	2
1882	V.	10	30	19	1	23,6	8	1	2	2,7
	H.	9	26	20	1	23	5	1,5	1	3
1883	V.	14	27	20	4	22,2	9	2	9	3,1
	H.	4	22	20	1	21	3	1	1	2,2
1884	V.	10	28	19	2	22	2	1	1	1,8
	H.	23	28	18	1	22,7	5,5	1,5	1	5,4
1885	V.	16	25	19	2	21,8	2	1	3	1,8
	H.	12	27	19	1	22,5	5,5	1	2	2,5
1886	V.	14	26	20	5	21,7	3	1	1	2,1
Medeltal		12,1	26,4	19,3	1,9	22,1	4,6	1,2	2,3	2,6

Medicine-kandidat-examen.

1881	H.	11	34	24	2	25,1	14,5	5,5	1	7,7
1882	V.	4	32	26	1	28,2	10,5	7,5	1	8,7
	H.	2	26	26	2	26	8	5	1	6,5
1883	V.	7	32	25	2	26,8	8,5	4	1	4,6
	H.	5	32	24	1	26,2	12	5,5	1	7,2
1884	V.	7	34	24	2	27,4	10	4	1	6,9
	H.	4	28	25	2	26	10,5	4	1	6,9
1885	V.	4	27	23	1	25,5	8	4,5	1	6
	H.	7	32	23	1	26,1	11,5	3,5	1	6,5
1886	V.	6	30	26	1	24,1	10	6	1	7,1
Medeltal		5,7	30,7	24,6	1,5	26,1	10,3	4,9	1	6,8

Medicine licentiat-examen.

1881	H.	6	38	26	1	28,6	12	7,5	1	8,5
1882	V.	2	34	33	1	33,5	8,5	5	1	6,7
	H.	1	30	30	1	30	9	9	1	9
1883	V.	4	35	30	1	33,2	14	10	1	11,7
	H.	2	33	33	2	33	11,5	11,5	2	11,5
1884	V.	3	45	28	1	31	10	7	1	8,6
	H.	3	34	32	2	32,6	11,5	10	1	10,6
1885	V.	2	34	31	1	32,5	14	11	1	12,5
	H.	2	31	28	1	29,5	12	9,5	1	10,7
1886	V.	6	35	24	1	32,2	15	4,5	1	10,9
Medeltal		3,1	34,9	29,5	1,2	31,9	11,8	8,5	1,1	10,0

Juridiskt-filosofiska examen.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. st. ålder.	Medelstud. ålder.
1881	H.	6	21	19	1	20	2	1	2	1,4
1882	V.	2	21	19	1	20	2	2	1	2
1883	H.	4	21	19	1	20,2	1,5	1	3	1,1
	V.	3	21	20	2	20,3	2	1	2	1,3
1884	H.	7	22	18	1	19,8	3,5	0,5	1	19
	V.	5	24	20	1	22,2	5	2	2	3,1
1885	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	V.	4	23	21	3	21,7	3,5	1,5	2	2,2
1886	H.	3	21	19	1	20,3	3	1	1	2,3
	V.	2	23	23	2	23	3	3	2	3
Medeltal		4	21,7	19,7	1,4	20,8	2,8	1,4	1,7	2,3

Juris kandidat-examen.

1883	V.	3	31	24	1	26,5	6	5,5	2	5,6
	H.	1	22	22	1	22	3,5	3,5	1	3,5
1884	V.	2	26	24	1	25	5	5	2	5
	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1885	V.	14	29	22	1	24,6	10	3	1	4,6
	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1886	V.	1	24	24	1	24	6	6	1	6
Medeltal		4,2	26,4	23,2	1	24,4	6,1	4,6	1,6	4,9

Förberedande examen för hofrätts- och kansli-examen.

1881	H.	12	23	19	2	20,4	2,5	1	1	1,4
1882	V.	20	29	19	3	22,4	8,5	1	7	2,1
	H.	6	23	19	1	20,6	3	1	1	1,6
1883	V.	10	26	19	1	22	2,5	1	4	1,9
	H.	10	26	19	2	21,7	3,5	1	1	2
1884	V.	15	28	19	2	21,6	4	0,5	1	1,7
	H.	6	26	19	2	20,2	1,5	1	3	1,2
1885	V.	17	29	20	4	22,3	6	1	4	1,9
	H.	9	31	18	1	21,4	4	1	5	1,9
1886	V.	18	28	20	2	22,4	5,5	1	3	2,6
Medeltal		12,3	26,9	19,1	2,0	21,5	4,1	0,9	3,0	1,8

Hofrätts-examen.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud. ålder.	Lägsta stud. ålder.	Antal m. lägsta st. ålder.	Medelstud. ålder.
1881	H.	7	30	22	1	26	11	3	1	5,8
1882	V.	7	27	22	2	24	7	3	1	4,5
1883	H.	6	31	21	2	23,6	4,5	3,5	5	3,6
	V.	16	33	23	7	25,2	12	3,5	2	5,1
1884	H.	6	26	22	1	23,6	8,5	3,5	3	4,8
	V.	18	28	22	3	24,2	6	2	1	4,4
1885	H.	12	26	23	4	24,2	7,5	3,5	1	5,2
	V.	14	29	22	1	24,6	10	3	1	4,6
1886	H.	13	31	23	1	26,3	12	4,5	3	6,3
	V.	16	28	22	2	24,1	8,5	3	1	5,6
Medeltal		11,5	28,9	22,2	2,4	24,2	8,7	3,2	1,9	4,9

Kansli-examen.

1881	H.	2	24	24	1	24	6	5,5	1	5,7
1882	V.	1	28	28	1	28	9	9	1	9
	H.	1	23	23	1	23	3,5	3,5	1	3,5
1883	V.	3	32	24	1	27,6	11	3,5	1	7,5
	H.	5	28	22	1	24,2	7,5	3,5	1	5,7
1884	V.	1	25	25	1	25	5	5	1	5
	H.	1	24	24	1	24	3,5	3,5	1	3,5
1885	V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1886	V.	1	24	24	1	24	4,5	4,5	1	4,5
Medeltal		1,8	26	24,2	1	24,8	6,2	4,7	1	6,2

Teologiskt-filosofiska examen.

1881	H.	3	21	19	1	20,3	3,5	1	2	1,8
1882	V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	H.	6	27	19	1	22,8	2	1	1	1,8
1883	V.	13	27	21	1	23	7	2	5	2,1
	H.	7	25	21	1	23	4	1	1	2,5
1884	V.	11	31	21	1	25,3	4	1,5	1	2,5
	H.	12	30	19	1	24,6	4,5	1	1	2,5
1885	V.	14	30	19	1	21,3	5	1	1	2,5
	H.	10	30	22	1	25,2	4,5	1	1	3,3
1886	V.	16	37	21	2	25	5,5	1,5	1	3,2
Medeltal		10,2	28,6	20,2	1,1	23,3	4,4	1,2	1,6	2,4

Teologie kandidatexamen.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud.-ålder.	Lägsta stud.-ålder.	Antal m. lägsta stud. å.	Medel. stud.-ålder.
1881	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1882	V.	1	28	28	1	28	10	10	1	10
	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1883	V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	H.	2	34	29	1	31,5	14	8,5	1	11,2
1884	V.	1	33	33	1	33	13	13	1	13
	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1885	V.	2	35	32	1	33,5	11	10	1	10,5
	H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1886	V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Medeltal		1,5	32,5	30,5	1	31,5	12	10,3	1	11,7

Teoretiskt-teologiska examen.

1881	H.	8	27	22	1	24,6	6,5	2	1	3,7
1882	V.	16	40	22	1	28,1	10,5	3	1	5
	H.	7	38	23	1	28,8	19	3,5	2	8,2
1883	V.	22	38	21	1	28	15,5	2,5	2	6,4
	H.	14	33	23	3	28,1	11	3,5	1	6
1884	V.	3	29	26	2	27	6	4	1	5
	H.	4	31	23	1	26,2	7	4	1	5,4
1885	V.	5	43	28	1	32,8	10	5,5	1	7,7
	H.	13	40	23	2	28,3	18	3	1	6,9
1886	V.	4	38	23	1	21,1	15	5	2	7,3
Medeltal		9,6	35,7	23,4	1,4	27,3	11,8	3,6	1,3	6,1

Praktiskt-teologiska examen.

1881	H.	8	40	23	1	27,7	9,5	3,5	1	5,6
1882	V.	11	30	23	1	27	11	3	1	5
	H.	9	38	22	1	28,4	19,5	3	2	7,1
1883	V.	14	41	25	1	31,2	16	4	1	7,7
	H.	12	32	31	1	26	9,5	3,5	2	5,7
1884	V.	20	34	24	1	29	12	5	4	7,1
	H.	5	34	30	1	30,8	11,5	4,5	1	7,5
1885	V.	10	43	24	1	29,6	9	5	3	6,7
	H.	4	40	26	1	32,7	18,5	6,5	1	11,2
1886	V.	6	34	24	1	28,4	11	4	1	7
Medeltal		9,9	36,6	25,2	1	29	12,7	4,2	1,7	7,6

Tab. 3.

Karolinska Institutet.

Medicine kandidatexamen.

År.	Termin.	Antal.	Högsta ålder.	Lägsta ålder.	Antal m. lägsta ålder.	Medel-ålder.	Högsta stud.-ålder.	Lägsta stud.-ålder.	Antal m. lägsta stud. å.	Medel. stud.-ålder.
1882	V.	17	34	23	2	27,4	13,5	4	1	8
	H.	1	23	23	1	23	5,5	5,5	1	5,5
1883	V.	6	31	24	2	26	11,5	3	1	5,8
	H.	7	31	24	1	26,4	11,5	5	1	7,1
1884	V.	17	32	23	2	27,5	12	4	1	7,2
	H.	13	33	23	1	25,6	14,5	4	1	7
1885	V.	12	32	23	1	28,5	11,5	5,5	1	8,6
	H.	16	33	22	1	25,6	11,5	4,5	1	7,6
1886	V.	28	35	23	1	27,3	14	4,5	1	7,5
	H.	19	32	22	1	26,2	11	4,5	5	7,0
Medeltal		13,6	31,6	23	1,3	26,3	11,6	4,4	1,4	7,1

Medicine licentiatexamen.

1882	V.	16	41	29	4	32,2	12,5	9,5	2	10,1
	H.	3	31	29	1	30	16,5	9,5	2	10,1
1883	V.	8	37	30	2	30	16	8	1	12,6
	H.	10	32	28	3	30,4	16	8,5	1	11,0
1884	V.	12	47 ¹⁾	29	1	33	27 ¹⁾	10,5	3	12,7
	H.	4	35	30	1	33	15,5	12	1	12,8
1885	V.	22	43 ²⁾	29	2	32,5	23,5 ²⁾	10	2	12,7
	H.	6	38	28	1	32,5	14,5	10,5	2	11,9
1886	V.	15	41 ³⁾	27	1	31	22,5	8	1	12,7
	H.	5	32	30	2	30,8	12,5	7	1	10,6
Medeltal		10,1	37,7	28,9	1,8	31,5	17,6	9,5	1,6	11,7

1) Siffrorna gälla samma person.

2) D:o d:o

3) D:o d:o

Då man granskar dessa tabeller, finner man *dels* vid nästan hvarje examen något betydligare afstånd icke blott mellan lefnadsårens utan äfven mellan studentåldersårens maxima och minima, tydande på en alltför stor olikhet i studiernas bedrifvande; *dels* ett ganska högt medeltal för studietiden, synnerligen vid alla licentiat-examina (8—12,2 år), men äfven vid teologie kandidatexamen (10,9 och 11,7); samt *dels* den ganska betydliga skilnaden i medelstudietid för samma examina vid olika läroverk i det att hofrättsexamen kräfver i Upsala 5,7, i Lund 4,9 år, juris-kandidaten i Upsala 8,1, i Lund 4,9 år, (den förra siffran reduceras visserligen till 7,2 om en öfverliggare med 16 studieår vårtermin 1884 i Upsala frändrages, men skilnaden blir ändå betydlig); praktiskt-teologiska examen i Upsala 6,8, i Lund deremot 7,6 år; medicine-kandidatexamen i Upsala 7,8, i Lund 6,8 och i Stockholm 7,1 samt medicine licentiatexamen i Upsala 12,2, i Lund 10 och i Stockholm 11,7 år.

Rörande en examen, den till bergsstaterna, finnes för de ifrågasvarande åren 1 examinerad, nemligen för Upsala hösttermin 1883 med 13,5 studieår. Det är också en känd sak, att fordringarne för denna examen äro så uppdrifna, att högst få finna skäligt underkasta sig densamma. Men äfven rörande de flesta andra examina kan man påstå, att studietiden icke står i rimlig proportion till de ekonomiska förmåner, hvilka examen i fråga medför, ty om än den från högskolan utexaminerade i vissa fall snart nog erhåller en inkomst, hvarmed han kan bekosta sina lefnadsbehof såsom ogift eller kanske till och med såsom gift, kunna dock dessa inkomster icke räcka till att förränta och amortera de skulder, hvilka studenten måste åsamka sig, i fall han icke genom ärfd förmögenhet eller förmögna släktingar kan betäcka studiekostnaden, som vid högskolan måste beräknas, äfven vid sparsamt lefnadssätt, till vid pass 1,000 kronor årligen. Det vill med andra ord säga, att den, som från studentexamen måste uppehålla sig endast genom lån, utgår i det praktiska lifvet med studieskulder, uppgående för elementarläraren till 5 à 9,000 kr. (beroende på om han är endast filosofie kandidat eller äfven filosofie licentiat); för läkaren till 10 à 12,000 kronor; för juristen till 6 à 8,000 kronor (beroende på om han tagit endast hofrättsexamen eller äfven juris kandidaten); samt för presten till 6 à 7,000 kronor. Detta allt beräknadt efter medeltiden för studierna; men att för många enskilda dessa studieskulder måste antagas både 50 och 100 procent högre, är lätt att inse, då man ser på tabellernas siffror.

Visserligen kan den långa och olikformiga studietiden i viss mån bero på och förklaras deraf, att många studenter måste af ekonomiska

skäl tillbringa åratals å konditioner eller i andra värf, som kunna bereda dem vinning. Derfor hade en statistik bort här framläggas, äfven rörande antalet vid högskolan tillbragta terminer. Men härom kan icke i tryckta källor erhållas uppgift på annat sätt än genom att för en hvar student genomgå alla studentkataloger under hans tid; och detta mödosamma arbete har icke kunnat nedläggas på dessa uträkningar. Dock äfven med afseende fästadt på det studieafbräck, som konditionerande orsakar många studenter, och äfven om man för den skull ville reducera alla examinas medeltal för studietiden med 1 år, hvilket säkerligen vore tillfyllest, återstår ändock en alltför lång tid vid våra högskolor. En jämförelse härutinnan med andra länder utfaller otvifvelaktigt till vår nackdel inom alla fakulteterna, kanske med undantag af den juridiska, rörande hvilken man t. ex. i Tyskland klagat öfver långa och ofruktbara studier. Det är dock, såvidt jag sport, nästan omöjligt att erhålla en fullt tillförlitlig statistik i dessa frågor från andra länder. I Tyskland, som är med oss mest jämförligt, möter speciellt den svårigheten, att studenterna ofta studera först vid ett och sedan vid ett annat universitet. Men rörande läkarestudierna uppgifvas dessa för de flesta europeiska länder kräfva vid högskolan 6, högst 7 år.

Den långa akademiska studietiden hos oss måste uppenbarligen förklaras genom ett otillfredsställande sätt för studiernas bedrivande, hvartill ock hör den brist på kontroll af studentens lif och arbeten, som i allmänhet tillämpas, innan han anmäler sig till tentamen och examina, då vissa praktiska öfningar vid de naturvetenskapliga studierna undantagas. Begge dessa orsaker tror jag förefinnas. Såsom jag i min motion förlidet år framhöll, kunna icke heller de akademiska föreläsningarne, såsom de ofta hållas, anses motsvara studenternas behof, så att de verkligen främja deras studier och fortkomst in på det praktiska lifvets bana. Denna åsigt tyckes också bekräftas dels af det ringa antal åhörare, som anmäla sig till många föreläsningar, och dels af det ännu ringare antal, som verkligen uthålligt bevista dem. Till ytterligare bestyrkande härför är jag i tillfälle framlägga efterföljande tabell rörande antalet åhörare till de flesta föreläsare i Upsala sistlidne vårtermin. Uppgifterna äro mig lemnade af en framstående akademisk lärare derstädes.

Filosofiska fakultetens humanistiska sektion.

	16/4	17/4	19/4	20/4	21/4	I allmänhet omkring.
Professor Sahlin (Filosofi)	14	—	—	—	—	—
” Nyblom (Ästetik)	—	—	33	—	—	—
” Hagberg (Nyeuropeisk lingvistik)	—	—	—	5	—	—
” Häggström (Latin)	—	—	—	—	—	8
” Nordling * (Amos profetbok)	—	—	—	—	—	25
” Hammarstrand (Historia)	—	—	—	—	—	3 à 4
” Sundén (Klassiska språk)	—	—	—	—	—	4
” Almkvist (Nyarabiska)	—	—	—	—	—	1 à 2
” Frigell (Latin)	—	—	—	—	2	—
” Alin (Statskunskap)	—	—	15	—	—	17
” Hjärne ** (Historia)	—	—	14	—	—	17 à 18
Adjunkt. Afzelius (Filosofi)	—	—	—	—	—	0 (?)
” Edman (Tyska och Engelska språken)	—	—	—	—	—	9
” Geijer (Franska och Italienska språken)	—	—	—	—	—	12
Docenten Edfelt (Praktisk filosofi)	—	—	—	—	—	1
” Erdmann (Fornengelska språket)	—	—	—	—	—	5
” Sandström (Grekiska)	—	—	—	—	—	8
” Noreen (Fornisländska)	11	—	13	15	—	—
” Aberg (Praktisk filosofi)	—	—	3	—	—	—
” Piehl *** (Arkeologi)	—	—	—	—	—	3 à 4
” ” Egypt. gramm. och texttolkning	—	—	—	—	—	1
” Lundell (Fonetik)	—	—	—	—	—	5
” Brate (Forngermaniska språk)	9	—	8	10	—	—

* Nordling läser 2 timmar i veckan öfver Koranen.

** Hjärne föreläser enskildt, ehuru kostnadsfritt: omkring 10.

*** Piehls föreläsningar äro offentliga, men utan statsanslag.

Matematiskt-naturvetenskapliga sektion.

	16/4	17/4	19/4	20/4	21/4	I allmänhet omkring.
Professor Daug (Matematik)	10	—	9	—	—	—
” Thalén { Högre optik	—	—	13	10	—	—
” { Allmän fysik	58	—	—	—	—	—
” Cleve * (Högre kemi för licentiatexamen)	14	—	—	11	—	—
” Lundqvist (Mekan. värmeteori)	7	—	7	—	—	8
” Fries (Botanik)	—	—	—	—	—	8
” Schultz** (Planetteori)	—	—	—	—	—	4
” Hildebrandsson (Meteorologi)	—	—	—	—	—	3
” Tullberg (Zoologi)	—	—	10	14	—	—
” Kjellman (Botanik)	—	24	—	—	—	—
” Widman (Analytisk kemi)	—	39	—	—	—	—
Docenten Falk (Anal. funktionernas teori)	—	—	—	—	—	12
(Funktions teoretisk behandling af linjära ord. diff. eqv.)	—	—	—	—	—	4
” Holm (Geologi)	14	—	13	15	—	—

* Då elementarkurser i kemi läsas, bevistas föreläsningarne i början af terminerna af inemot 100 studenter, i midten af omkring 50, mot slutet af omkring 30.

** Schultz föreläser 2 timmar Astronomiens element.

Teologiska fakulteten.

	16/4	17/4	19/4	20/4	21/4	I allmänhet omkring
Professor Cornelius	—	—	—	—	—	5
” Johansson	—	—	—	—	—	25
” Schéele	—	—	—	—	—	30
” Sundelin	—	—	—	—	—	25
” Norrby	—	—	—	—	—	20
Docenten Ekman	—	—	—	7	—	—
” Berggren	—	—	51	52	—	—
” Tottie	—	—	—	—	—	40

Juridiska fakulteten.

		16/4	17/4	19/4	20/4	21/4	I allmänhet omkring.	
Professor	Rabenius	7	—	—	—	—	—	} tidigare många flera.
"	Nordling	—	—	—	—	—	12—15	
"	Landtmanson	—	—	—	—	—	5	
"	Hagströmer	—	—	—	—	—	30—35	
"	Afzelius	—	—	—	—	—	50—60	
Docenten	Davidson	—	—	—	—	—	17—18	
"	Blomberg	—	—	—	—	—	4	

Medicinska fakulteten.

		16/4	17/4	19/4	20/4	21/4	I allmänhet omkring.	
Professor	Hammarsten	—	—	—	—	—	30	
"	Clason	—	—	—	—	—	70	

Då man jemför dessa siffror med mängden af studenter, synnerligen inom den filosofiska fakulteten, måste man erkänna, att inom denna fakultet åtminstone en högst obetydlig bråkdel drager nytta af dessa föreläsningar, som ofta kosta föreläsaren så mycken tid och möda.

På grund af hvad jag här och i min förliedet år väckta motion anført och på grund af den utredning af frågan, hvilken utskottet då framlade, vill jag — i enlighet med Andra Kammarens då fattade beslut — hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta undersöka och utreda, huruvida icke, med särskild hänsyn till önskvärdheten af studiernas kraftigare främjande och studietidens begränsning inom nödigt mått, åtskilliga ändringar och tillägg i gällande bestämmelser med afseende på undervisnings-, examens- och studieväsendet kunna vara behöfliga för Upsala och Lunds universitet samt för Karolinska mediko-kirurgiska institutet i Stockholm, och att Kongl. Maj:t derefter täcktes vidtaga de åtgärder, som kunna finnas för det åsyftade ändamålet erforderliga.

E. W. Wretlind.

Stockholm den 6 maj 1887.